

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 12, Issue 2 - February 2023

dori.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.2.2.9

The Role of Premarital Education and Counseling on the Formation of a Positive Attitude Towards Marriage and Marital Success from the Perspective of Youth and Family Counselors

Received: 11 - 8 - 2022 Accepted: 4 - 2 - 2023

Abbas Ali Hosseinkhazadeh

Associate Professor, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran. khazadehabbas@guilan.ac.ir

Farzin Bagheri Sheykhgafshe

Ph.D. Candidate in Psychology, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

Seyyedeh Zahra Seyyed Noori

Ph.D. in Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.

Mehrnaz Tohidi Moghadam

M A of Management, Research Expert, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.

Mozhgan Vakilian

M A of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran.

Abstract

Background: Considering that achieving marital compatibility requires a set of awareness in the field of choosing a spouse, the necessity of pre-marriage education is felt to help people. **Objective:** The present study aimed to investigate the role of premarital education and counseling in the formation of a positive attitude toward marriage and marital success from the perspective of youth and family counselors. **Method:** The design of the present study was a descriptive survey. The statistical population of this study included all students of the University of Guilan in 2021, from which a sample of 461 people was selected by available sampling, as well as psychologists working in institutions. Education and research of Guilan province, 95 experienced specialists in psychology and counseling were purposefully selected. To collect the data, a researcher-made questionnaire including two sections on demography and studying the views of young people and family counselors was used. To collect the data, a researcher-made questionnaire including two sections on demography and studying the views of young people and family counselors was used. **Findings:** From the perspective of young people, the most important factor concerning a positive attitude towards marriage was the range of factors affecting education with an average of 3.71. From the experts' point of view, the positive attitude towards marriage had an average of 3.64, in other words, the attitude of expert respondents was higher than average. The youth prioritized the dimensions of the factors affecting education, the necessity, and outcome of education and counseling, educational content, and finally the provision of education. Specialists prioritized the dimensions of the factors affecting education, the necessity, and outcome of training and counseling, training delivery, and finally training content. **Conclusion:** In the long run, mandating premarital counseling can show how much it will contribute to marital success and family strength.

Keywords: *premarital education and counseling, positive attitude towards marriage, marital success, youth, family counselors*

Introduction

Marriage, as the starting point of family formation, has always been the focus of humanities experts and specialists in family issues. Therefore, marriage is a complex and very delicate human relationship (Hiew, Halford, Van de Vijver & Liu, 2016). Complementarity theory believes that successful marriages are those in which the selection criteria are properly met and the parties have a clear understanding and definition of their criteria (Skurtu, 2016). On the other hand, various factors play a role in the negative attitude towards marriage and also in the divorce of couples. Teaching premarital skills is one of the ways to lower unrealistic expectations in couples (Kepler, 2015). Considering that achieving marital compatibility requires a set of knowledge and information in the field of choosing a spouse, therefore, the necessity of pre-marriage training is felt to help people acquire the necessary knowledge and skills (John, RPHN, Ibukun Iseoluwa Deborah, Igbekele & Amoo, 2018).

The effectiveness of pre-marital education has been confirmed by various researchers (Adzovie, & Dabone, 2021; Kabbash, Attalla & Atlam, 2019). Even though few studies have been conducted on the attitude of students towards marriage, we did not find any research on the attitude of young people or professionals on pre-marital education, and the research gap is fully felt in this field. In general, considering that no comprehensive study has been conducted in Gilan province regarding the importance and role of premarital education and counseling on the marital success of young people and creating a positive attitude towards the future and the family, the present study tries to answer this issue. Is premarital education and counseling from the perspective of young people and family counselors able to lead to the formation of a positive attitude and marital success in couples?

Methodology

The design of the present study was a descriptive survey. The statistical population of this research included all the male and female students of Gilan University in 1400, from which a sample size of 450 people was determined using the Morgan-Karjesi table, but due to the possibility of dropout, the number of 461 people was selected by voluntary sampling and We chose available. To examine the opinions of family counseling specialists from among psychologists and family counselors working in

psychology and counseling centers of Gilan province, as well as faculty members of psychology and counseling departments of Gilan University who have a license to provide specialized psychological services and have experience working with family affairs, 95 experts were selected through purposive sampling. And people were selected according to the entry and exit conditions. Conditions for entering the research (youths): age range of 18 to 35 years, personal consent, living in one of the cities of Gilan province and conditions for exiting the research (youths): incomplete completion of the questionnaires, a chance to answer the questions, and the conditions for entering the research (Family counselors): Licensed by the organization of the psychological system or the welfare organization, with at least 2 years of experience in family counseling (for professionals with a doctorate), with at least a master's degree in psychology and counseling (these people must have at least 5 years of counseling experience) and voluntary consent to participate in the research and conditions of withdrawal from the research (family counselors): fields unrelated to family counseling, such as pure educational sciences, incomplete completion of the questionnaires. To collect information, demographic questionnaires and a questionnaire for studying the opinions of young people and family counselors, which were made by researchers, were used, and finally, after collecting the questionnaires, SPSS statistical software version 24 was used to analyze the data.

Results and discussion

To investigate the positive attitude towards marriage and its dimensions from the point of view of young people and professionals, the mean and standard deviation indicators of each dimension were used separately, the results of which are reported in Table 1.

Table1 Table 1 Mean and standard deviation of positive attitude towards marriage and its dimensions from the point of view of young people and professionals

Attitude dimensions	Youth		Experts	
	M	SD	M	SD
Providing training	6.64	0.36	3.63	0.39
Factors affecting education	3.71	0.35	3.70	0.42
Educational content	3.65	0.36	3.61	0.39
The necessity and consequences of education and counseling	3.68	0.41	3.64	0.47
attitude	3.67	0.32	3.64	0.37

According to Table 1, from the point of view of young respondents, the most important dimension of positive attitude towards marriage is the dimension of influencing factors on education with an average of 3.71, and from the perspective of expert respondents, the most important dimension is the dimension of influencing factors for education with an average of 3.70. From the point of view of young respondents, a positive attitude towards marriage has an average of 3.67 and from the point of view of expert respondents, it has an average of 3.64. In the following, the Kolmogorov-Smirnov test was used to measure the normality or not of the research data, and the significance level for all dimensions of the main variable of the research was less than 0.05 ($P=0.000$), so the research data are not normal and the direction to continue Appropriate non-parametric tests were used in the research.

Friedman's test was used to examine the importance of the opinions of the youth group and the experts' group, and the results showed that the difference in the average rating of the dimensions of positive attitude towards marriage and marital success is significant both from the point of view of the youth and from the point of view of the experts. To investigate the difference between the opinions of young men and women, the non-parametric Mann-Whitney test was used, and the significance level of the Mann-Whitney test in all 4 dimensions of attitude and positive attitude towards marriage was less than five percent ($P<0.05$), which shows that the difference in The dimensions of attitude and positive attitude towards marriage is significant from the point of view of young men and women. Also, to investigate the difference between the opinions of young people with different education levels, the non-parametric Kruskal-Wallis test was used and the significance level of the Kruskal-Wallis test in all 4 dimensions of attitude, as well as the positive attitude towards marriage, was less than five hundred ($P<0.05$) which showed that It shows that the difference in the dimensions of positive attitude towards marriage from the point of view of young people with different levels of education is significant. To investigate the difference between the opinions of young people and experts, the non-parametric Mann-Whitney test was used and the significance level of the Mann-Whitney test in all 4 dimensions of attitude, as well as the positive attitude towards marriage, was more than five percent ($P<0.05$), which shows that the difference The number of attitude dimensions, as well as the difference in the amount of positive attitude towards marriage and marital success, is not significant from the point of view of young people and experts. In other words, there is no significant difference

between the number of attitude dimensions and also the number of positive attitudes toward marriage and marital success from the point of view of young people and experts.

The results showed that from the point of view of young people, the most important factor about the positive attitude towards marriage was the range of factors affecting education, and from the point of view of experts, the level of positive attitude towards marriage. The youths prioritized the dimensions of factors influencing education, the necessity, and consequences of education and counseling, educational content, and finally the delivery of education. The experts prioritized the factors influencing education, the necessity, and consequence of education and counseling, the provision of education, and finally the educational content. In the explanation of this finding, it can be said that Premarital counseling can help couples gain knowledge before getting married, which can increase the success of marriage (Davazdahemami, Ghasemi, & Ehsanpour, 2004). Perhaps this positive attitude towards the use of counseling is due to the thought that learning skills can improve life and the thought that if you face a problem, you can benefit from the help of an expert to motivate you to get married and feel successful in your life. This research, like any other research, had limitations. The result of this research can only be generalized to the city of Rasht and caution should be exercised in generalizing it to other parts of the country. Also, in this research, a self-report tool was used, and some people may not have given accurate and real answers to the questions. This research was carried out cross-sectionally. Because of this, it makes it difficult to conclude causality. Another limitation of the research was the use of available sampling methods due to the COVID-19 epidemic. The method of conducting this study was online, which may not have the accuracy of face-to-face responses. Removing the mentioned limitations is effective in increasing the accuracy and validity of the research.

Acknowledgments

Ethical principles were followed in writing the article. After explaining the objectives of the research to the participants, they were asked to answer the questions of the questionnaire if they wanted to participate, and they were assured that their information would remain confidential.

Authors' contributions

Conceptualization of the project: Abbas Ali Hosseinkhanzadeh & Farzin Bagheri Sheykhangafshe; Methodology: Seyyedeh Zahra Seyyed Noori & Mehrnaz Tohidi Moghadam, Writing the original draft: Seyyedeh Zahra Seyyed Noori & Mozghan Vakilian; Review, and editing: Abbas Ali Hosseinkhanzadeh.

Funding

This research is derived from a research project supported by the General Directorate of Sports and Youth.

Availability of data and materials

The data is confidential and the results are not available to anyone.

Ethics approval and consent to participate

In this study, the purpose of the research was explained to the participants and they completed the questionnaires with their consent.

Consent for publication

The authors have full consent to publish this article.

Competing interests

This research does not conflict with personal or organizational interests.

References

- Adzovie, R. H., & Dabone, K. T. (2021). Relationship between premarital counseling and marital success: Perceptions of married Christians in Ghana. *International Journal of Psychology and Counselling*, 13(1), 10-16. <https://doi.org/10.5897/IJPC2020.0625>
- Dokaneifard, F., & Farehani, F. (2013). The role and effect of premarital counseling for a healthy marriage. Iran Consulting Association Conference. <https://www.sid.ir/fa/seminar/ViewPaper.aspx?ID=71570>
- Hiew, D. N., Halford, W. K., Van de Vijver, F. J., & Liu, S. (2016). Communication and relationship satisfaction in Chinese, Western, and intercultural Chinese Western couples. *Journal of Family Psychology*, 30(2), 193-202. DOI: 10.1037/fam0000144
- John, M. O., RPHN, B., Ibukun Iseoluwa Deborah RN, R. M., Igbekele, O. A., & Amoo, P. O. (2018). Premarital Genetics Counseling: Knowledge of Young Adults in Federal College of Agriculture Akure Ondo State Nigeria. *International Journal of Caring Sciences*, 11(3), 1671-1680. [340237234_Premarital_Genetic_Counseling_Knowledge_of_Young_Adults_in_Federal_College_of_Agriculture_Akure_Ondo_State_Nigeria](https://doi.org/10.5897/IJCS2018.0340237234_Premarital_Genetic_Counseling_Knowledge_of_Young_Adults_in_Federal_College_of_Agriculture_Akure_Ondo_State_Nigeria)
- Kabbash, I. A., Attalla, A. O., & Atlam, S. A. E. (2019). Perception of Importance of Premarital Counseling among Medical Students of Tanta University, Egypt. *Egyptian Journal of Community Medicine*, 37(2), 66-75. DOI: 10.21608/EJCM.2019.30917
- Kepler, A. (2015). Marital Satisfaction: The Impact of Premarital and Couples Counseling. Retrieved from Sophia, the St. Catherine University repository website: https://sophia.stkate.edu/msw_papers/474
- Skurtu, A. (2016). Pre-marital Counseling: A Guide for Clinicians. Routledge. <https://www.amazon.com/Pre-Marital-Counseling-Angela-Skurtu/dp/1138828777>
-

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 12, Issue 2 - February 2023

dori.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.2.2.9

نقش آموزش‌ها و مشاوره‌های پیش از پیوند زناشویی بر شکل‌گیری نگرش مثبت درباره پیوند زناشویی و کامیابی زناشویی از دیدگاه جوانان و مشاورین خانواده

دریافت: ۲۰۰۵-۱۴۰۱ پذیرش: ۱۵-۱۰-۱۴۰۱

عباسعلی حسین‌خانزاده

دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

khanzadehabbas@guilan.ac.ir

فرزین باقری شیخانگفته

دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

سیده زهرا سید نوری

دکتری تخصصی روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

مهرناز توحیدی مقدم

کارشناسی ارشد مدیریت، کارشناس پژوهشی دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

مژگان وکیلیان

کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

چکیده

با توجه به اینکه دستیابی به سازگاری زناشویی مستلزم وجود مجموعه‌ای از آگاهی‌ها در زمینه انتخاب همسر است، بنابراین ضرورت آموزش‌های پیش از ازدواج برای کمک به افراد احساس می‌شود. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش آموزش‌ها و مشاوره‌های پیش از ازدواج بر شکل‌گیری نگرش مثبت نسبت به ازدواج و کامیابی زناشویی از دیدگاه جوانان و مشاورین خانواده انجام شد. طرح پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی (زمینه‌یابی) بود. جامعه آماری این پژوهش همه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه گیلان در سال تحصیلی ۱۴۰۰ - ۱۴۰۱ بود که از میان آن‌ها نمونه‌ای به اندازه ۴۶۱ نفر به روش نمونه‌گیری داوطلبانه و در دسترس انتخاب شد، همچنین از متخصصین و مشاورین روانشناسی شاغل در مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی استان گیلان، ۹۵ متخصص باتجربه درباره علوم روانشناسی و مشاوره به‌صورت هدفمند انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته دربرگیرنده دو بخش جمعیت‌شناختی و مطالعه دیدگاه‌های جوانان و مشاورین خانواده استفاده شد. از دیدگاه جوانان برجسته‌ترین عامل در رابطه با نگرش مثبت نسبت به ازدواج، گستره عوامل تأثیرگذار بر آموزش با میانگین ۳/۷۱ و از دیدگاه متخصصین میزان نگرش مثبت نسبت به ازدواج دارای میانگین ۳/۶۴ بود؛ به گفته‌ای، میزان نگرش پاسخگویان متخصص از حد میانه بالاتر بود. جوانان به ترتیب ابعاد عوامل تأثیرگذار بر آموزش، ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره، محتوای آموزشی و درنهایت ارائه آموزش را اولویت‌بندی نمودند. متخصصین به ترتیب ابعاد عوامل تأثیرگذار بر آموزش، ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره، ارائه آموزش و درنهایت محتوای آموزشی را اولویت‌بندی نمودند. در بلندمدت نیز اجباری کردن مشاوره‌های پیش از ازدواج می‌تواند نشان دهد به چه میزان در کامیابی زناشویی و استحکام خانواده نقش خواهد داشت.

کلیدواژه‌ها: آموزش‌ها و مشاوره‌های پیش از ازدواج، نگرش مثبت نسبت به ازدواج، کامیابی زناشویی، جوانان، مشاورین خانواده

مقدمه

پیوند زناشویی، به عنوان نقطه آغاز پدیدآوری خانواده همواره مورد توجه صاحب نظران علوم انسانی و کارآزمودگان مباحث مربوط به خانواده بوده و از این رو، یک رابطه انسانی پیچیده و بسیار ظریف است (Hiew, Halford, Van de Vijver & Liu, 2016) از دلایل پیوند زناشویی می توان به دل‌باختگی و مهرورزی، داشتن شریک و همراه در زندگی، ارضاء نیازهای هیجانی و روانی و افزایش شادی و خشنودی اشاره داشت (Givertz, Segrin, & Woszidlo, 2016). هرکسی که قصد پیوند زناشویی دارد بر پایه ملاک‌هایی که در ذهن خود دارد به انتخاب فرد مورد نظرش مبادرت می‌ورزد (Decuyper, Gistelincq, Vergauwe, Pancorbo, & De Fruyt, 2018)

دیدگاه‌های انبوهی در رابطه با ملاک‌های انتخاب همسر و پیوند زناشویی وجود دارد که یکی از این دیدگاه‌ها، دیدگاه انتخاب تصادفی^۱ است (Lichter, Michelmores, Turner & Sassler, 2016). بر این بنیاد، انتخاب شریک زندگی همانند دیگر تصمیمات بنیادی زندگی بر پایه تصادف ولی در یک مجموعه محدود از افراد که بیشتر شبیه به خود فرد هستند، صورت می‌گیرد (Hiew, Halford, Van de Vijver, & Liu, 2016). دیدگاه دیگر، دیدگاه هم‌تاهم‌سری است که بر پایه آن، افراد در انتخاب همسر بیشتر به همانندی‌های موجود میان خودشان توجه می‌کنند. به نظر (Decuyper, Gistelincq, Vergauwe, Pancorbo & De Fruyt, 2018) همسانی میان دو فرد آن‌ها را به سوی هم جذب می‌کند و موجب قوام و دوام پیوند آن‌ها باهم می‌شود (Seligman, 2002). در نهایت دیدگاه تکمیل‌کنندگی^۲ وجود دارد که معتقد است، ازدواج‌هایی موفق هستند که در آن ملاک‌های انتخاب به درستی رعایت شده باشند و طرفین از ملاک‌های خود، آگاهی و تعریفی روشن داشته باشند. به عبارت دیگر طرفین باید در انتخاب، احساس آزادی داشته، از بلوغ عقلی و فکری لازم برخوردار بوده و بتوانند میان عقل و احساس خود تعادل ایجاد کنند (Skurtu, 2016). به طور کلی عوامل مؤثر بر انتظارات زناشویی دربرگیرنده خانواده، فرهنگ، جنسیت، سن، طبقه اجتماعی و اقتصادی می‌شود (Lichter, Michelmores, Turner & Sassler, 2016). با این وجود اکثر افراد دیدگاه‌های غیرواقع‌بینانه‌ای نسبت به زندگی زناشویی دارند و انتظار دارند که همسر آن‌ها تمام خلأهایی که در دوران پیش از پیوند زناشویی داشتند را برطرف کند (Kazim & Rafique, 2021).

¹ Random selection theory

² complementarity theory

احساسات و نگرش‌های فرد در مورد پیوند زناشویی متغیر کلیدی در تصمیم برای پیوند زناشویی است و به عبارتی رفتار و تحولات زندگی زناشویی آینده به وسیله نگرش فرد به پیوند زناشویی قابل پیش‌بینی است (Pourmarzi, Rimaz, Merghati Khoii & Razi, 2013). نگرش به پیوند زناشویی عبارت است از عقیده ذهنی و باورهای فرد در مورد پیوند زناشویی که در مراحل اولیه زندگی شکل گرفته و دربرگیرنده سازه‌های نسبتاً ثابت است (Ang, Lim, Tan & Yau, 2004). در زمینه پیش‌بینی کیفیت و ثبات زندگی زناشویی، جامع‌ترین الگوی در طول ۵۰ سال اخیر، الگوی ارتباط است (Schoenfeld, Loving, Pope, Huston & Štulhofer, 2017). الگوی ارتباط فهرست جامعی از عوامل پیش‌بینی‌کننده پیش از پیوند زناشویی را در مورد پیوند زناشویی موفق ارائه می‌نماید. در این الگو چهار مجموعه عمده از عوامل پیش از پیوند زناشویی می‌توانند پیش‌بینی‌کننده کیفیت زندگی زناشویی باشند. این عوامل عبارت‌اند از: عوامل فردی، عوامل خانوادگی و خویشاوندی، عوامل زناشویی و عوامل فرهنگی (Kazim & Rafique, 2021).

در همین راستا عوامل مختلفی نیز در نگرش منفی نسبت به پیوند زناشویی و نیز در طلاق زوجین نقش دارند. از این موارد می‌توان به عوامل فردی همچون نداشتن مهارت‌های لازم برای زندگی و یا حتی عدم آگاهی از مهارت‌های لازم همچون، مهارت‌های ارتباطی، فرزند پروری، حل مسئله، تفکر انتقادی، انعطاف‌پذیری و تاب‌آوری (Salley, 2022)، موانع قانونی همچون احساس تبعیض در جامعه (Agrawal & Singh, 2022)، عوامل فرهنگی همچون سوق دادن مردان به سرکوب احساساتشان (مثل مرد باید قوی باشد)، نگرش منفی نسبت به آموزش‌های پیش از پیوند زناشویی و یا حتی مراجعه به روان‌شناس و یا عدم داشتن وسیع مالی برای بهره‌گیری از خدمات مشاوره‌ای (Eun-Ju & Euna, 2018) و ... اشاره کرد. Schoenfeld, Loving, Pope, Huston & Štulhofer (2017) معتقدند که به‌جای مداخلات ناشی از مشکلات طلاق، پژوهشگران و درمانگران باید بر روی پیشگیری از مشکلات در پیوند زناشویی تأکید کنند؛ بنابراین می‌توان بر اهمیت مشاوره و آموزش پیش از پیوند زناشویی بر رضایت آتی از زندگی زناشویی و مشکلات زناشویی و متعاقباً طلاق پی برد (Kepler, 2015). آموزش مهارت‌های پیش از پیوند زناشویی یکی از راه‌های پایین آوردن انتظارات غیرواقع‌بینانه در زوجین است (Kepler, 2015). با توجه به اینکه دست‌یابی به سازگاری زناشویی مستلزم وجود مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و اطلاعات در زمینه انتخاب همسر است، بنابراین ضرورت آموزش‌های پیش از پیوند زناشویی برای کمک به افراد جهت کسب آگاهی و مهارت لازم، احساس می‌شود (John, RPHN, Ibukun Iseoluwa Deborah, Igbekele & Amoo, 2018).

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که فقدان آموزش کافی در مورد مسائل مرتبط با پیوند زناشویی، اطلاعات ناکافی زوجین، ملاک‌ها و باورهای نادرست اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، ارتباط ضعیف، ترس از عدم کامیابی در پیوند زناشویی از شایع‌ترین عواملی هستند که ممکن است زندگی زوجین را دچار مشکل عدیده‌ای کند (Skurtu, 2016). لذا آموزش‌های پیش از پیوند زناشویی می‌تواند تا حدود زیادی نقش مؤثری را در این زمینه ایفا نماید (Richardson, 2017; Kabbash, Attalla, & Atlam, 2019). کارآمد بودن آموزش‌های پیش از پیوند زناشویی توسط پژوهشگران مختلفی تأیید شده است (Adzovie, & Dabone, 2021; Kabbash, Attalla, & Atlam, 2019). به‌عنوان مثال در پژوهشی نشان داده شد که پس از آموزش، زوجین سطح بالاتری از مهارت‌های میان فردی و کیفیت رابطه را نسبت به گروه کنترل نشان دادند (Lavner, Karney, Williamson & Bradbury, 2017). در مطالعه‌ای دیگر با ارائه آموزش‌ها، افزایش معناداری در رضایتمندی زوجین گروه تجربی در مقایسه با گروه کنترل مشاهده شد (Collardeau & Ehrenberg, 2016).

پژوهشگران معتقدند که اولویت‌های آموزشی موردنیاز داوطلبان پیوند زناشویی با مطالب آموزشی فعلی در کلاس‌های آموزش پیش از پیوند زناشویی منطبق نبوده و محتوای آموزشی بر پایه نیازها و مشکلات واقعی زوجین نیست (John, Rphn, Ibukun Iseoluwa Deborah, Igbekele & Amoo, 2018). همچنین اگرچه لزوم تدوین برنامه‌های آموزشی برای زوجین بر کسی پوشیده نیست، ولی اطلاعات کمی درباره نیازهای آموزشی افراد به‌خصوص در ابتدای زندگی در دسترس است؛ از آنجایی که طراحی محتوای آموزشی متناسب با نیازهای زوجین مبتنی بر بررسی و نیازسنجی مسائل مؤثر در نگرش مثبت به پیوند زناشویی است، پژوهش حاضر می‌تواند گامی باشد در جهت افزایش آگاهی و نحوه ارتقاء مهارت زوجین به این جهت که زندگی باکیفیت‌تری را تجربه نمایند (Lichter, Michelmores, Turner & Sassler, 2016). همچنین اگرچه پژوهش‌هایی هرچند اندک در زمینه نیازسنجی آموزشی پیش از پیوند زناشویی انجام شده، در پژوهش‌های مختلف اولویت‌های آموزشی متفاوتی گزارش شده است (Skurtu, 2016) که ضرورت نیازسنجی و توجه به بازنگری مطالب آموزشی، مدت زمان آموزش و شیوه و روش‌های آموزشی در مناطق مختلف احساس می‌شود؛ بنابراین با توجه به اهمیت پیوند زناشویی به‌عنوان شالوده رشد هیجانی و اجتماعی سالم در دوران بزرگسالی و نقش آن در شکل‌گیری هویت سالم که با سلامت روانی ارتباط دارد و بر آن تأثیر می‌گذارد و نظر به این که سؤالات و نیازهای زوج‌ها تا پیش از مرحله پیوند زناشویی و کلاس‌های آموزشی و حتی پس از آن، بی‌پاسخ می‌ماند، بهتر است این نیازها اولویت‌بندی شوند (Richardson, 2017). از سویی مطالعات

اندکی در مورد نگرش دانشجویان به پیوند زناشویی انجام شده (Al-Khaldi, Al-Silliman & Schumm, 1995; Sharif, Sadiq & Ziady, 2002; Fallahchai & Fallahi, 2019) ولی در مورد نگرش جوانان یا متخصصین در مورد آموزش‌های پیش از پیوند زناشویی پژوهشی پیدا نکردیم و خلأ پژوهشی به‌طور کامل در این زمینه احساس می‌شود. در مجموع، با توجه به اینکه در سطح استان گیلان مطالعه‌ای جامع در رابطه با اهمیت و نقش آموزش‌ها و مشاوره‌های پیش از پیوند زناشویی بر روی کامیابی زناشویی جوانان و ایجاد نگرش مثبت نسبت به آینده و خانواده، صورت نگرفته است، پژوهش حاضر درصدد پاسخ‌دهی به این مسئله است که آیا آموزش و مشاوره‌های پیش از پیوند زناشویی از منظر جوانان و مشاورین خانواده می‌تواند منجر به شکل‌گیری نگرش مثبت و کامیابی زناشویی در زوجین شود؟

روش

طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع پیمایشی (زمینه‌یابی) بود که طی آن نظرات جوانان و مشاورین خانواده درباره نقش آموزش و مشاوره‌های پیش از پیوند زناشویی در شکل‌گیری نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی و کامیابی زناشویی، مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفتند. در این گونه مطالعات نظرات این گروه یعنی جوانان و متخصصین و مشاورین خانواده با یکدیگر مقایسه و مورد تحلیل قرار گرفته است. جامعه آماری این پژوهش در بخش جوانان دربرگیرنده همه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه گیلان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود که از میان آن‌ها با استفاده از جدول مورگان- کرجسی نمونه‌ای به حجم ۴۵۰ نفر تعیین شد ولی به علت احتمال افت آزمودنی، تعداد ۴۶۱ نفر را با روش نمونه‌گیری داوطلبانه (به علت همه‌گیری کووید-۱۹ و مجازی شدن دانشگاه‌ها) انتخاب شدند. برای بررسی نظرات متخصصین مشاوره خانواده از میان روان‌شناسان و مشاورین خانواده شاغل در مراکز روان‌شناسی و مشاوره استان گیلان و همچنین اعضای هیئت‌علمی گروه‌های روان‌شناسی و مشاوره دانشگاه گیلان که دارای مجوز ارائه خدمات تخصصی روان‌شناختی و تجربه فعالیت با امور خانواده هستند (۷۰۰ نفر)، تعداد ۹۵ متخصص به‌صورت نمونه‌گیری هدفمند و برحسب شرایط ورود و خروج افراد انتخاب شدند. شرایط ورود به پژوهش (جوانان): دامنه سنی ۱۸ تا ۳۵ سال، تعلق به جامعه پژوهش، عدم ابتلا به بیماری‌های روان‌شناختی و شرایط خروج از پژوهش (جوانان): نیمه‌کاره رها کردن پرسشنامه‌ها و عدم رضایت شخصی. شرایط ورود به پژوهش (مشاورین خانواده): دارای مجوز از سازمان نظام روانشناسی و یا

سازمان بهزیستی، دارای تجربه حداقل ۲ سال مشاوره خانواده (برای متخصصین دارای مدرک دکترا)، دارای حداقل تحصیلات کارشناسی ارشد در رشته‌های روان‌شناسی و مشاوره (با توجه به گزارش فرد، این افراد باید حداقل سابقه ۵ سال فعالیت مشاوره داشته باشند) و رضایت داوطلبانه جهت شرکت در پژوهش و شرایط خروج از پژوهش (مشاورین خانواده): رشته‌های نامرتبط با مشاوره خانواده مانند گرایش علوم تربیتی و نیمه‌کاره‌ها رها کردن پرسشنامه‌ها بود.

ابزارها

چک‌لیست ویژگی‌های جمعیت شناختی: این پرسشنامه دربرگیرنده اطلاعاتی پیرامون سن، جنس، رشته تحصیلی، مقطع تحصیلی، وضعیت تأهل بود که توسط پژوهشگر برای جمع‌آوری اطلاعات خاص و به‌کارگیری آن در تحلیل نهایی تدوین شد. پرسشنامه مطالعه نظرات جوانان و مشاورین خانواده: این پرسشنامه طی مراحل علمی مختلف از مصاحبه با متخصصین و مطالعه عمیق مبانی نظری و پژوهشی تا به دست آوردن شاخص‌های روان‌سنجی و تدوین نهایی، ساخته شد. به‌طور کلی برای تدوین این ابزار از مراحل زیر استفاده شد: ۱. مطالعه کتابخانه‌ای عمیق (درب‌گیرنده مقاله‌ها، کتاب‌ها، طرح‌ها پژوهشی، سایت‌های اینترنتی و ...) ۲. مصاحبه کیفی با جوانان و متخصصین جهت بیرون کشیدن نظرات آنان برای تعیین و سازمان‌دهی برخی گویه‌های پرسشنامه ۳. ساخت پرسشنامه مقدماتی و ارائه آن به چند متخصص و اصلاحات موردنیاز ۴. اجرای مقدماتی پرسشنامه بر روی جامعه هدف و تعیین شاخص‌های روان‌سنجی ۵. تدوین نهایی پرسشنامه: روایی این ابزار با دو شیوه محاسبه‌شده است. ابتدا روایی صوری (محتوایی) پرسشنامه توسط متخصصین بررسی و تأیید شد و در مرحله بعدی روایی سازه پرسشنامه از طریق تحلیل عاملی به دست آمد. با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی به بررسی روایی سازه سؤالات پرسشنامه در هر یک از ابعاد پژوهش پرداخته شد و آن دسته از پرسش‌هایی که دارای بار عاملی کمتر از ۰/۵ بودند، حذف شدند. شاخص KMO برای ابعاد پرسشنامه بزرگ‌تر از ۰/۸۰ به دست آمد که نشان‌دهنده کفایت نمونه‌گیری است و سطح معناداری آزمون کرویت بار تلت کمتر از پنج صدم ($P=0/000$) نشان می‌دهد که تحلیل عاملی تأییدی معنادار است. اعتبار پرسشنامه از طریق محاسبه آلفای کرونباخ انجام شد. ضریب آلفای کرونباخ برای همه ابعاد متغیر نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی پاسخگویان بالاتر از ۰/۸ و همچنین ضریب آلفای کرونباخ کل سؤالات پرسشنامه، بالاتر از ۰/۹ به دست آمد که حاکی از میزان بسیار خوب

برای تعیین پایایی پرسشنامه پژوهش است؛ بنابراین می‌توان گفت که پرسشنامه پژوهش، از پایایی لازم برخوردار است.

شیوه اجرا پژوهش

بعد از تصویب پروپوزال طرح پژوهشی در کمیته اجرایی اداره کل ورزش و جوانان استان گیلان و اخذ مجوزهای لازم اجرایی و اداری، اقدام به ساخت پرسشنامه شد. برای ساخت پرسشنامه ابتدا مطالعاتی در این زمینه انجام شد و سپس افراد نمونه به شرحی که در بخش روش نوشته شده است، انتخاب شدند. نمونه‌گیری به شیوه نمونه‌گیری داوطلبانه و به علت همه‌گیری کرونا و به صورت مجازی انجام شد در ابتدا، توضیحاتی کلی به افراد داده شد و پس از در نظر گرفتن ملاک‌های ورود و خروج و اخذ رضایت از آن‌ها، شرکت‌کنندگان وارد پژوهش شدند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها در ابتدا پرسش‌نامه‌های مطالعه در داخل سایت Google Docs بارگذاری شد. سپس لینک آن در اختیار نمونه‌ها قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد در یک زمان مناسب به سؤالات پژوهش پاسخ دهند. در انتها پس از رسیدن تعداد نمونه‌ها به میزان مناسب، جمع‌آوری داده‌ها متوقف شد و پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، داده‌های خام جهت انجام تحلیل به نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ وارد گردید. برای تحلیل یافته‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی مانند درصد، فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد؛ و از شاخص‌های آمار استنباطی مانند آزمون‌های تحلیل عاملی، آزمون فریدمن، من وایتنی، آزمون کروسکال والیس استفاده شد.

یافته‌ها

شرکت‌کنندگان این پژوهش مجموعاً ۵۵۶ نفر دربرگیرنده ۸۲/۹ درصد جوانان (۴۶۱ نفر) و ۱۷/۱ درصد متخصصین (۹۵ نفر) می‌باشند. گروه جوانان دربرگیرنده ۸۵ درصد (۳۹۲ نفر) زن و ۱۵ درصد (۶۹ نفر) مرد می‌باشند. همچنین گروه متخصصین دربرگیرنده ۷۷/۹ درصد (۷۴ نفر) زن و ۲۲/۱ درصد (۲۱ نفر) مرد می‌باشند. دامنه سنی گروه جوانان از ۱۸ تا ۶۲ سال و گروه متخصصین از ۲۴ تا ۵۸ سال است. میانگین سنی گروه جوانان ۳۲/۳۶ سال و انحراف استاندارد ۹/۴۹ سال و میانگین سن گروه متخصصین ۳۸/۱۶ سال و انحراف استاندارد ۸/۱۱ سال است. مد سن جوانان ۲۱ سال، کمترین سن جوانان ۱۸ سال و بیشترین سن جوانان ۶۲ سال است. مد سن متخصصین ۳۰ سال، کمترین سن متخصصین ۲۴ سال و بیشترین سن

متخصصین ۵۸ سال است. در گروه جوانان، کمترین فراوانی میزان تحصیلات مربوط به مدرک تحصیلی دکتری ۳/۷ درصد (۱۷ نفر) و بیشترین فراوانی مربوط به مدرک تحصیلی کارشناسی ۴۷/۵ درصد (۲۱۹ نفر) است. در گروه متخصصین، کمترین فراوانی میزان تحصیلات مربوط به مدرک تحصیلی دکتری ۲۹/۵ درصد (۲۸ نفر) و بیشترین فراوانی مربوط به مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد ۷۰/۵ درصد (۶۷ نفر) می‌باشند. در گروه جوانان ۴۹/۹ درصد (۲۳۰ نفر) مجرد و ۵۰/۱ درصد (۲۳۱ نفر) متأهل و در گروه متخصصین ۳۶/۸ درصد (۳۵ نفر) مجرد و ۶۳/۲ درصد (۶۰ نفر) متأهل می‌باشند؛ بنابراین تعداد پاسخگویان این پژوهش، بیشتر از گروه جوانان، زنان و افراد متأهل بوده‌اند.

در بخش یافته‌های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش میزان رضایت از پیوند زناشویی و نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی و کامیابی زناشویی به تفکیک جوانان و متخصصین به صورت مجزا گزارش می‌شوند. میانگین رضایت از پیوند زناشویی جوانان ۴/۰۰ (زیاد) با انحراف استاندارد ۱/۱۲ و میانگین رضایت از پیوند زناشویی گروه متخصصین ۳/۹۵ با انحراف استاندارد ۱/۰۳ است. مد میزان رضایت از پیوند زناشویی جوانان ۵/۰۰ (خیلی زیاد)، کمترین میزان رضایت از پیوند زناشویی جوانان ۱ (خیلی کم) و بیشترین میزان رضایت از پیوند زناشویی جوانان ۵/۰۰ (خیلی زیاد) است. مد میزان رضایت از پیوند زناشویی متخصصین ۴/۰۰ (زیاد)، کمترین میزان رضایت از پیوند زناشویی متخصصین ۱ (خیلی کم) و بیشترین میزان رضایت از پیوند زناشویی متخصصین ۵/۰۰ (خیلی زیاد) است. جهت بررسی نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی و ابعاد آن از دیدگاه جوانان و متخصصین به صورت مجزا از شاخص‌های میانگین و انحراف استاندارد هر یک از ابعاد استفاده شد که نتایج مربوط به آن در جدول ۱ گزارش شده‌اند.

جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی و ابعاد آن از دیدگاه جوانان و

متخصصین

ابعاد نگرش	جوانان		متخصصین	
	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	انحراف استاندارد
ارائه آموزش	۳/۶۴	۰/۳۶	۳/۶۳	۰/۳۹
عوامل تأثیرگذار بر آموزش	۳/۷۱	۰/۳۵	۳/۷۰	۰/۴۲
محتوای آموزشی	۳/۶۵	۰/۳۶	۳/۶۱	۰/۳۹
ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره	۳/۶۸	۰/۴۱	۳/۶۴	۰/۴۷
نگرش	۳/۶۷	۰/۳۲	۳/۶۴	۰/۳۷

با توجه به جدول ۱ از دیدگاه پاسخگویان جوان مهم‌ترین بعد نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی، بعد عوامل تأثیرگذار بر آموزش با میانگین ۳/۷۱ است و از دیدگاه پاسخگویان متخصص مهم‌ترین بعد نیز بعد عوامل تأثیرگذار برای آموزش با میانگین ۳/۷۰ است. از دیدگاه پاسخگویان جوان نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی دارای میانگین ۳/۶۷ و از دیدگاه پاسخگویان متخصص دارای میانگین ۳/۶۴ است.

در ادامه برای سنجش نرمال بودن یا نبودن داده‌های پژوهش و به منظور تعیین آزمون‌های پارامتری یا ناپارامتری، از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده گردید که سطح معناداری برای تمام ابعاد متغیر اصلی پژوهش، کوچک‌تر از ۰/۰۵ ($P=0/000$) به دست آمد، بنابراین داده‌های پژوهش نرمال نیستند و جهت ادامه پژوهش از آزمون‌های ناپارامتری مناسب استفاده گردید.

بررسی و اولویت‌بندی نظرهای پاسخگویان: جهت بررسی اهمیت نظرهای گروه جوانان و گروه متخصصین از آزمون فریدمن استفاده شد. سطح معناداری آزمون فریدمن برای هر دو گروه به صورت مجزا، کمتر از پنج صدم ($P=0/000$) به دست آمد که نشان می‌دهد تفاوت میانگین رتبه گویه‌ها از دیدگاه جوانان و همچنین متخصصین معنی‌دار است. در جدول ۲ نتایج آزمون فریدمن جهت بررسی و مقایسه ترتیب اهمیت ابعاد پژوهش و اولویت‌بندی نظرهای جوانان و متخصصین نشان داده شده است.

جدول ۲ نتایج آزمون فریدمن جهت بررسی ترتیب اهمیت ابعاد پژوهش و اولویت‌بندی نظرهای جوانان و متخصصین

نظرهای متخصصین					نظرهای جوانان				
ابعاد نگرش	رتبه	اسکوئر	آزادی	سطح معناداری	ابعاد نگرش	رتبه	اسکوئر	آزادی	سطح معناداری
عوامل تأثیرگذار بر آموزش	۲/۷۳	۵۷/۳۴	۳	۰/۰۰۰	عوامل تأثیرگذار برای آموزش	۲/۸۹	۱۸/۰۶	۳	۰/۰۰۰
ضرورت و پیامد	۲/۶۷				ضرورت و پیامد	۲/۵۸			
آموزش و مشاوره					آموزش و مشاوره				
محتوای آموزشی	۲/۳۸				ارائه آموزش	۲/۲۷			
ارائه آموزش	۲/۲۳				محتوای آموزشی	۲/۲۶			

با توجه به جدول ۲ سطح معناداری آزمون فریدمن کمتر از پنج صدم ($P=0/000$) به دست آمده است که نشان می‌دهد تفاوت میانگین رتبه ابعاد نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی و کامیابی زناشویی هم از

دیدگاه جوانان و هم از دیدگاه متخصصین معنی دار است. جوانان به ترتیب ابعاد عوامل تأثیرگذار بر آموزش، ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره، محتوای آموزشی و درنهایت ارائه آموزش را اولویت بندی نمودند. متخصصین به ترتیب ابعاد عوامل تأثیرگذار برای آموزش، ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره، ارائه آموزش و درنهایت محتوای آموزشی را اولویت بندی نمودند؛ بنابراین هر دو گروه جوانان و متخصصین به ترتیب عوامل تأثیرگذار بر آموزش و همچنین ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره را در اولویت نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی می دانند. بررسی تفاوت نظرهای زنان و مردان جوان: به منظور بررسی تفاوت نظرهای زنان و مردان جوان از آزمون ناپارامتری من وایتنی استفاده گردید. در جدول ۳ نتایج آزمون من وایتنی جهت بررسی تفاوت نظرهای زنان و مردان جوان آورده شده است.

جدول ۳ نتایج آزمون من وایتنی جهت بررسی تفاوت نظرهای زنان و مردان جوان

سطح معناداری	آماره های آزمون		رتبه ها				
	آماره Z	آماره یو من وایتنی	مجموع رتبه ها	میانگین رتبه	تعداد	جنسیت	ابعاد نگرش
.۰/۰۰۴	۲/۹۰۸	۱۰۵۷۸/۰۰۰	۹۳۴۹۸/۰۰	۲۳۸/۵۲	۳۹۲	زن	ارائه آموزش
			۱۲۹۹۳/۰۰	۱۸۸/۳۰	۶۹	مرد	
.۰/۰۰۰	۳/۷۴۸	۹۷۶۸/۵۰۰	۹۴۳۰۷/۵۰	۲۴۰/۵۸	۳۹۲	زن	عوامل تأثیرگذار بر آموزش
			۱۲۱۸۳/۵۰	۱۷۶/۵۷	۶۹	مرد	
.۰/۰۳۹	۲/۰۶۹	۱۱۴۳۷/۵۰۰	۹۲۶۳۸/۵۰	۲۳۶/۳۲	۳۹۲	زن	محتوای آموزشی
			۱۳۸۵۲/۵۰	۲۰۰/۷۶	۶۹	مرد	
.۰/۰۳۰	۲/۱۶۹	۱۱۳۸۹/۵۰۰	۹۲۶۸۶/۵۰	۲۳۶/۴۵	۳۹۲	زن	ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره
			۱۳۸۰۴/۵۰	۲۰۰/۰۷	۶۹	مرد	
.۰/۰۰۱	۳/۲۷۶	۱۰۱۸۲/۵۰۰	۹۳۸۹۳/۵۰	۲۳۹/۵۲	۳۹۲	زن	نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی
			۱۲۵۹۷/۵۰	۱۸۲/۵۷	۶۹	مرد	

با توجه به جدول ۳ سطح معناداری آزمون من وایتنی در هر ۴ بعد نگرش و نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی، کمتر از پنج صدم ($P < ۰/۰۵$) به دست آمد که نشان می دهد تفاوت میزان ابعاد نگرش و همچنین نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی از دیدگاه زنان و مردان جوان معنی دار است. همچنین میانگین رتبه تمام ابعاد نگرش و همچنین نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی از دیدگاه جوانان، گروه اول (زنان) نسبت به گروه دوم (مردان) بالاتر است. بررسی تفاوت نظرهای جوانان با سطوح تحصیلات مختلف: به منظور بررسی تفاوت نظرهای جوانان با سطوح تحصیلات مختلف از آزمون ناپارامتری کروسکال والیس استفاده

گردید. در جدول ۴ نتایج آزمون کروسکال والیس جهت بررسی تفاوت نظرهای جوانان با سطوح تحصیلات مختلف آورده شده است.

جدول ۴ نتایج آزمون کروسکال والیس جهت بررسی تفاوت نظرهای جوانان با سطوح تحصیلات مختلف

آماره‌های آزمون						
ابعاد نگرش	تحصیلات	تعداد	میانگین رتبه	آماره کای اسکونر	درجه آزادی	سطح معناداری
ارائه آموزش	دیپلم	۳۷	۱۵۰/۵۷	۲۱/۹۰۷	۴	۰/۰۰۰
	کاردانی	۲۶	۲۶۳/۸۸			
	کارشناسی	۲۱۹	۲۲۱/۷۰			
	ارشد	۱۶۲	۲۵۴/۴۹			
عوامل تأثیرگذار بر آموزش	دیپلم	۳۷	۱۷۶/۰۷	۱۰/۱۸۰	۴	۰/۰۳۸
	کاردانی	۲۶	۲۴۶/۸۱			
	کارشناسی	۲۱۹	۲۲۷/۷۵			
	ارشد	۱۶۲	۲۴۷/۷۳			
محتوای آموزشی	دیپلم	۳۷	۱۷۴/۲۳	۱۳/۱۸۱	۴	۰/۰۱۰
	کاردانی	۲۶	۲۲۹/۷۱			
	کارشناسی	۲۱۹	۲۲۶/۲۹			
	ارشد	۱۶۲	۲۵۴/۰۰			
ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره	دیپلم	۳۷	۱۶۹/۸۰	۱۱/۷۴۲	۴	۰/۰۱۹
	کاردانی	۲۶	۲۳۹/۷۵			
	کارشناسی	۲۱۹	۲۲۸/۷۳			
	ارشد	۱۶۲	۲۴۸/۲۵			
نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی	دیپلم	۳۷	۱۵۳/۸۴	۱۸/۱۰۸	۴	۰/۰۰۱
	کاردانی	۲۶	۲۵۲/۷۱			
	کارشناسی	۲۱۹	۲۲۶/۶۲			
	ارشد	۱۶۲	۲۵۴/۶۸			
دکتر	دیپلم	۱۷	۲۵۱/۷۱			
	کاردانی	۱۷	۲۰۸/۷۹			
	کارشناسی	۱۷	۲۰۸/۷۹			
	دکتر	۱۷	۲۰۸/۷۹			

با توجه به جدول ۴ سطح معناداری آزمون کروسکال والیس در هر ۴ بعد نگرش و همچنین نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی، کمتر از پنج صدم ($P < ۰/۰۵$) به دست آمد که نشان می‌دهد تفاوت میزان ابعاد نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی از دیدگاه جوانان دارای سطوح تحصیلات مختلف معنی‌دار است. میانگین رتبه تمام ابعاد از دیدگاه جوانان، گروه دارای مدرک کارشناسی ارشد بالاتر از سایر گروه‌ها بوده و

میانگین رتبه تمام ابعاد از دیدگاه جوانان، گروه دارای مدرک دیپلم پایین تر از سایر گروه‌ها است. بررسی تفاوت نظرهای جوانان و متخصصین: به منظور بررسی تفاوت نظرهای جوانان و متخصصین از آزمون ناپارامتری من وایتنی استفاده گردید. در جدول ۵ نتایج آزمون من وایتنی جهت بررسی تفاوت نظرهای جوانان و متخصصین آورده شده است.

جدول ۵ نتایج آزمون من وایتنی جهت بررسی تفاوت نظرهای جوانان و متخصصین

ابعاد نگرش	نوع پاسخگویان	رتبه‌ها تعداد د	میانگین رتبه	مجموع رتبه‌ها	آماره‌های آزمون	
					آماره یو من وایتنی	آماره Z معناداری
ارائه آموزش	جوانان	۴۶۱	۲۷۹/۰۲	۱۲۸۶۲۸/۵۰	۲۱۶۵۷/۵۰۰	۰/۱۷۰
	متخصصین	۹۵	۲۷۵/۹۷	۲۶۲۱۷/۵۰		
عوامل تأثیرگذار بر آموزش	جوانان	۴۶۱	۲۷۸/۹۹	۱۲۸۶۱۵/۵۰	۲۱۶۷۰/۵۰۰	۰/۱۶۲
	متخصصین	۹۵	۲۷۶/۱۱	۲۶۲۳۰/۵۰		
محتوای آموزشی	جوانان	۴۶۱	۲۸۲/۱۳	۱۳۰۰۶۲/۰۰	۲۰۲۲۴/۰۰۰	۱/۱۸۶
	متخصصین	۹۵	۲۶۰/۸۸	۲۴۷۸۴/۰۰		
ضرورت و پیامد آموزش و مشاوره	جوانان	۴۶۱	۲۸۰/۳۶	۱۲۹۲۴۷/۵۰	۲۱۰۳۸/۵۰۰	۰/۶۲۳
	متخصصین	۹۵	۲۶۹/۴۶	۲۵۵۹۸/۵۰		
نگرش مثبت	جوانان	۴۶۱	۲۸۰/۳۳	۱۲۹۲۳۱/۰۰	۲۱۰۵۵/۰۰۰	۰/۵۹۱
	متخصصین	۹۵	۲۶۹/۶۳	۲۵۶۱۵/۰۰		
نسبت به پیوند زناشویی	متخصصین	۹۵	۲۶۹/۶۳	۲۵۶۱۵/۰۰		

با توجه به جدول ۵ سطح معناداری آزمون من وایتنی در هر ۴ بعد نگرش و همچنین نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی، بیشتر از پنج صدم ($P > 0/05$) به دست آمد که نشان می‌دهد تفاوت میزان ابعاد نگرش و همچنین تفاوت میزان نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی و کامیابی زناشویی از دیدگاه جوانان و متخصصین معنی‌دار نیست. به عبارت دیگر میان میزان ابعاد نگرش و همچنین میزان نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی و کامیابی زناشویی از دیدگاه جوانان و متخصصین تفاوت معنی‌دار وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف بررسی نقش آموزش‌ها و مشاوره‌های پیش از پیوند زناشویی بر شکل‌گیری نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی و کامیابی زناشویی از دیدگاه جوانان و مشاورین خانواده انجام شد. نتایج نشان

داد که از دیدگاه جوانان مهم ترین عامل در رابطه با نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی، آموزش (که تمایل به آموزش در زنان بیش از مردان بود) و از دیدگاه متخصصین میزان نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی بود.

این نتایج به طور ضمنی با نتیجه پژوهش (Pourmarzi, Rimaz, Merghati Khoii, & Razi (2013) و پژوهش (Khaleghinejad, Abbaspour, Afshari, Attari, & Rasekh (2009) که بیان کردند میزان نیاز به آموزش در مرحله پیش از پیوند زناشویی برای جوانان بیش از حد متوسط بود، همسو است. همچنین نتایج پژوهش به طور ضمنی با نتایج پژوهش های (Silliman, & Schumm, 1995؛ Al-Khaldi, Al-Sharif, Sadiq, & Ziady, 2002؛ Fallahchai, Fallahi, 2019) همسو است. Bostani khalesi, Z., Simbar, M., & Azin (2020) هم بیان داشت که زوجین در شرف پیوند زناشویی نیازمند دریافت آگاهی و مهارت های ویژه در ابعاد زیستی-روان شناختی، اجتماعی - اخلاقی، دینی-اخلاقی و تربیتی-فرهنگی می باشند. در پژوهشی که توسط (Silliman, & Schumm (1995 انجام شد مشخص شد که دانشجویان نسبت به آمادگی پیش از پیوند زناشویی نگرش مثبتی داشتند و برای آن ارزش قائل بودند. همچنین (Al-Khaldi, Al-Sharif, Sadiq, & Ziady (2002 هم بیان داشتند که در پژوهش آن ها ۷۰ درصد دانشجویان موافق مشاوره پیش از پیوند زناشویی بودند. در ایران هم مشخص شد که ۹۰/۲ درصد از شرکت کنندگان قصد پیوند زناشویی داشتند و اهداف هیجانی، مذهبی و جنسی سه هدف مهم و اصلی از دید آن ها برای پیوند زناشویی بود (Fallahchai, & Fallahi, 2019). این نتایج هم به طور ضمنی با نتایج پژوهش مبنی بر نگرش مثبت دانشجویان نسبت به پیوند زناشویی همسویی دارد.

شواهد پژوهشی مختلف (Wang, Hunt, Williamson, Hammett, Ross, Karney, & Bradbury, 2018) (Nazareth, Freemantle, N., & Petersen, 2013) همچنین نشان داده که زنان نسبت به مردان تمایل و نگرش مثبت بیشتری برای شرکت در آموزش های پیش از پیوند زناشویی دارند. شاید به این دلیل که زنان نگرش کلی مثبت تری نسبت به کمک جویی حرفه ای دارند و در مقایسه با مردان بیشتر تمایل به کمک گرفتن از متخصص دارند (Ang, Lim Tan, & Yau, 2004). همچنین این احتمال وجود دارد که انواع ایدئولوژی های مردانگی، هنجارها و نقش های جنسیتی در ممانعت از کمک جویی مردان برای دریافت آگاهی و مشاوره مؤثر باشد. علاوه بر این نقش های سنتی مردانه با تأکید بر اتکا به خود، کنترل هیجانی و تأکید بر قدرت بر این امر دامن می زند (Addis, & Mahalik, 2003).

مشاوره پیش از پیوند زناشویی می‌تواند به همسران کمک کند ابتدا دانش کسب کرده و سپس پیوند زناشویی کنند که این امر می‌تواند کامیابی پیوند زناشویی را افزایش دهد (Davazdahemami, Ghasemi, & Ehsanpour, 2004). شاید همین نگرش مثبت نسبت به استفاده از مشاوره، ناشی از این تفکر باشد که آموختن مهارت‌ها اساساً می‌تواند سبب ارتقا زندگی شود و این تفکر که در صورت رویارویی با مشکل می‌توان از کمک یک متخصص بهره گرفت به انگیزه پیوند زناشویی و احساس کامیابی در آن منجر شود. همان‌طور که در نظرسنجی‌ای که از ۴ ایالت بزرگ آمریکا انجام شد مشارکت در آموزش پیش از پیوند زناشویی با سطوح بالاتر رضایت و تعهد در پیوند زناشویی و سطوح پایین تعارض همراه بود همچنین مشخص شد مشارکت در آموزش پیش از پیوند زناشویی احتمال طلاق بعد از پیوند زناشویی را کاهش می‌دهد (Stanley, Amato, Johnson, & Markman, 2006)؛ بنابراین همسرانی که آموزش پیش از پیوند زناشویی دریافت کرده‌اند بعد پیوند زناشویی سطح بالاتری از رضایت از رابطه و سطح پایین‌تری از مشکل در رابطه با همسر نسبت به افرادی که آموزش پیش از پیوند زناشویی را دریافت نکردند داشتند. چراکه احتمال بیشتری داشت که در صورت مواجهه با مشکل به دنبال درمان و راهکار بروند (Williamson, Hammett, Ross, Karney, & Bradbury, 2018).

درواقع آموزش پیش از پیوند زناشویی ممکن است سهواً شرکت کنندگان را نسبت به کاستی‌های روابط خود حساس کند و زوجین ممکن است بتوانند این کاستی‌ها را درحالی که مشارکت هنوز نسبتاً قوی است بررسی کنند و آن را به‌عنوان یک کاتالیزور و تلاشی برای بهبود روابط خود از طریق کمک‌های خارجی ببینند. این تأثیر، اگر تکرار شود، بر ارزش آموزش پیش از پیوند زناشویی نه تنها به‌عنوان دروازه‌ای برای درمان بعدی بلکه به‌عنوان انگیزه‌ای برای حفظ رابطه سالم می‌افزاید (Williamson, Hammett, Ross, Karney, & Bradbury, 2018).

همچنین احتمال دارد تجربه مشاوره پیش از پیوند زناشویی و کامیابی زناشویی و در اختیار گذاشتن این تجربه به جوانان از طریق دوستان، پژوهش‌ها یا تبلیغات رسانه، یا کارگاه‌های آموزشی رایگانی که اخیراً برگزار می‌شود سطح آگاهی افراد را بالا برده و خود عاملی جهت بهبود نگرش نسبت به پیوند زناشویی باشد. چراکه تعاملات با دوستان ازجمله عوامل مهمی است که بر پیوند زناشویی تأثیر می‌گذارد و سبب انتظارات واقع‌بینانه‌تری در مورد آن می‌شود (Titus, 1980). علاوه بر این زنان نسبت به مردان به دوستان خود برای کسب اطلاع و منبعی برای آگاهی از عشق و پیوند زناشویی، اهمیت زیادی قایلند و مردان و زنان برای

خانواده و والدین به عنوان یک منبع اطلاعات برای پیوند زناشویی بالاترین ارزش را قایلند (Svendsen, 2011)؛ بنابراین بهره گیری درست از این عوامل می تواند بر نگرش مثبت نسبت به پیوند زناشویی در جوانان مؤثر باشد.

همچنین گرایش به دانستن و افزایش آگاهی می تواند سبب انتظارات واقع گرایانه شود و انتظارات واقع گرایانه می تواند تمایل به پیوند زناشویی را پیش بینی کند (Pashib, Seyyed Moharrami, Mohammadi, & Tatari, 2017؛ Saqzezi, YazdaniEsfidvajani, & Nasr, 2020). انتظارات واقع بینانه با تأکید بر روابط صمیمانه دوطرفه، پذیرفتن مسئولیت ها و قبول تقسیم عادلانه مسئولیت ها در زندگی مشترک آتی باعث القای حس امنیت در مورد پیوند زناشویی می شود؛ بنابراین وقتی فرد در ذهن خود حس لذت و شادی ناشی از یک پیوند زناشویی موفق را تصور می کند تمایل بیشتری برای پیوند زناشویی خواهد داشت. در نتیجه در صورتی که فرد در رابطه با جنس مخالف (شریک آینده اش) نگرش خود را متعادل و انتظارات خود را بر پایه مشورت، تعاون و احترام به حقوق طرف مقابل پایه ریزی کند می تواند نگرش واقع بینانه تری نسبت به پیوند زناشویی داشته باشد و خود این امر هم تمایل او را به پیوند زناشویی افزایش می دهد (Saqzezi, YazdaniEsfidvajani, & Nasr, 2020).

محدودیت های پژوهش

این پژوهش هم مانند هر پژوهش دیگری محدودیت هایی داشت. نتیجه این پژوهش فقط قابل تعمیم به شهر رشت است و در تعمیم آن به سایر نقاط کشور باید احتیاط کرد، چراکه نگرش به پیوند زناشویی در زبان ها و مکان های فرهنگی مختلف متفاوت است. در این پژوهش از ابزار خود گزارشی استفاده شد و ممکن است برخی افراد پاسخ های دقیق و واقعی به سؤالات نداده باشند. این پژوهش به صورت مقطعی انجام شده است. به این دلیل، نتیجه گیری درباره علیت را دشوار می سازد. این پژوهش بر روی دانشجویان دانشگاه گیلان انجام شد لذا قابلیت تعمیم دهی به کل جامعه را ندارد. از محدودیت های دیگر پژوهش استفاده از شیوه نمونه گیری در دسترس به علت همه گیری کرونا بود. روش اجرای این مطالعه آنلاین بوده است که ممکن است دقت پاسخ دهی حضوری را نداشته باشد.

پیشنهاد های پژوهشی و کاربردی

پیشنهاد می شود این پژوهش در سایر موقعیت های فرهنگی و زبانی و ... در سطح کشور هم تکرار شود، پیشنهاد می شود از ابزار محقق ساخته این پژوهش در پژوهش های دیگر هم استفاده و اعتبار آن واری شود،

همچنین در پژوهش‌های آتی در صورت امکان از نمونه‌گیری تصادفی و یا شیوه‌های دیگر جمع‌آوری اطلاعات همچون روش‌های آمیخته (کیفی و کمی) استفاده شود.

در سطح کاربردی پیشنهاد می‌شود وینارها و همایش‌های رایگان جهت کمک به نهادینه کردن فرهنگ کمک گرفتن از متخصص و اصلاح نگرش نسبت به پیوند زناشویی توسط سازمان نظام روانشناسی برگزار شود. مراکزی در قالب مراکز مشاوره پیش از پیوند زناشویی توسط دولت تشکیل شود و به جوانان خدمات رایگان ارائه شود. برگزاری دوره‌هایی جهت تقویت و آموزش به نیروهای متخصص جهت توانمندسازی آن‌ها توصیه می‌شود. توصیه می‌شود وزارت علوم دروسی با عنوان روانشناسی پیوند زناشویی به دانشجویان جهت آشنا کردن آن‌ها با فرهنگ مشاوره و اصلاح نگرش نسبت به پیوند زناشویی ارائه کند. توصیه می‌شود توسط صداوسیما جهت توانمندسازی افراد و اصلاح نگرش آن‌ها (به ویژه تلاش برای اصلاح فرهنگ‌های غلطی که سبب می‌شود مردان به مراکز مشاوره مراجعه نکنند) برنامه‌های آموزشی مناسبی ارائه گردد. وزارتخانه‌ای مربوط به خانواده جهت برنامه‌ریزی‌های مناسب برای تشکیل خانواده و کمک به پایداری زندگی‌ها، تأسیس گردد. محتوای مشاوره‌های پیش از پیوند زناشویی ارتقا یابد و پروتکل‌های قوی بر پایه شواهد پژوهشی حاصل از این پژوهش و سایر پژوهش‌ها، تدوین گردد. پیشنهاد می‌گردد قوانینی که سبب نگرش منفی به پیوند زناشویی می‌شود توسط مسئولان اصلاح گردد و به ارتقا مقام مادر و زن در جامعه به عنوان تربیت‌کننده نسل آینده‌ساز اهمیت ویژه داده شود.

اخلاق پژوهش

اصول اخلاقی در نگارش مقاله رعایت شد. پس از توضیح اهداف پژوهش به شرکت‌کنندگان از آن‌ها خواسته شد که در صورت تمایل جهت شرکت به سؤالات پرسشنامه پاسخ دهند و به آن‌ها اطمینان خاطر داده شد که اطلاعات آن‌ها محرمانه می‌ماند.

منابع مالی

این پژوهش برگرفته از طرح پژوهشی با حمایت اداره کل ورزش و جوانان است.

دسترسی به مواد و داده‌ها

داده‌ها محرمانه بوده و نتایج آن در اختیار کسی قرار نمی‌گیرد.

تأیید اخلاقی و رضایت مشارکت کنندگان

در این مطالعه، هدف پژوهش برای شرکت کنندگان توضیح داده شد و آن‌ها با رضایت پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند.

رضایت برای انتشار

نویسندگان برای انتشار این مقاله رضایت کامل دارند.

تصریح درباره تعارض منافع

این پژوهش با منافع شخص یا سازمانی منافات ندارد.

سپاسگزاری

بدین وسیله از همه افرادی که در این پژوهش همکاری کردند تشکر می‌کنیم.

References

- Addis, M.E., & Mahalik, J.R. (2003). Men, masculinity, and the contexts of help-seeking. *American Psychologist Journal*, 58(1),5-14. doi: 10.1037/0003-066x.58.1.5.
- Adzovie, R. H., & Dabone, K. T. (2021). Relationship between premarital counseling and marital success: Perceptions of married Christians in Ghana. *International Journal of Psychology and Counselling*, 13(1), 10-16. <https://doi.org/10.5897/IJPC2020.0625>
- Agrawal, S. & Singh, S. (2022), Predictors of subjective career success amongst women employees: the moderating role of perceived organizational support and marital status. *Gender in Management*, 37 (3), 344-359. <https://doi.org/10.1108/GM-06-2020-0187>
- Al-Khaldi, Y.M., Al-Sharif, A.I., Sadiq, A.A., & Ziady, H.H. (2002). Attitudes to premarital counseling among students of Abha Health Sciences College. *Saudi Medical Journal*, 23(8),986-90. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12235475/>
- Ang, R. P., Lim, K. M., Tan, A. G., & Yau, T. Y. (2004). Effects of Gender and Sex Role Orientation on Help-Seeking Attitudes. *Current Psychology: A Journal for Diverse Perspectives on Diverse Psychological Issues*, 23(3), 203–214. <https://doi.org/10.1007/s12144-004-1020-3>
- Bostani khalesi, Z., Simbar, M., & Azin, S. (2020). Explaining sexual health education needs of pre-marriage couples: A Qualitative Study. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 4(3), 290-303. https://jqr1.kmu.ac.ir/article_90826.html. [Persian]
- Collardeau, F., & Ehrenberg, M. (2016). Parental Divorce and Attitudes and Feelings toward Marriage and Divorce in Emerging Adulthood: New Insights from a Multiway-Frequency Analysis. *Journal of European Psychology Students*, 7(1),24-33. <https://jeps.efpsa.org/articles/10.5334/jeps.341/>

- Davazdahemami, S.h., Ghasemi, S., & Ehsanpour, S. (2004). Comparison of premarital educational needs among would be spouses in Molahady center. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*, 29, <http://ijnmr.mui.ac.ir/index.php/ijnmr/article/view/137>. [Persian]
- Decuyper, M., Gistelincx, F., Vergauwe, J., Pancorbo, G., & De Fruyt, F. (2018). Personality pathology and relationship satisfaction in dating and married couples. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 9(1), 81-92. DOI: [10.1037/per0000219](https://doi.org/10.1037/per0000219)
- Eun-Ju, L. E. E., & Euna, P. A. R. K. (2018). Success Factors for Marital Satisfaction of Women in South Korea: Focusing on Interaction Factors. *The Journal of the Korean Society for Fisheries and Marine Sciences Education*, 30(3), 1051-1064. DOI: <https://doi.org/10.13000/JFMSE.2018.06.30.3.1051>
- Fallahchai, R., & Fallahi, M. (2019). Gender Differences in Expectations, Purposes, and Attitudes to Marriage in University Students. *Iranian Evolutionary and Educational Psychology*, 1 (1),42-50. <https://ieepj.hormozgan.ac.ir/article-1-27-en.pdf>. [Persian]
- Givertz, M., Segrin, C., & Wozidlo, A. (2016). Direct and indirect effects of commitment on interdependence and satisfaction in married couples. *Journal of Family Psychology*, 30(2), 214-220. DOI: [10.1037/fam0000174](https://doi.org/10.1037/fam0000174)
- Hiew, D. N., Halford, W. K., Van de Vijver, F. J., & Liu, S. (2016). Communication and relationship satisfaction in Chinese, Western, and intercultural Chinese Western couples. *Journal of Family Psychology*, 30(2), 193-202. DOI: [10.1037/fam0000144](https://doi.org/10.1037/fam0000144)
- John, M. O., RPHN, B., Ibukun Iseoluwa Deborah RN, R. M., Igbekele, O. A., & Amoo, P. O. (2018). Premarital Genetics Counseling: Knowledge of Young Adults in Federal College of Agriculture Akure Ondo State Nigeria. *International Journal of Caring Sciences*, 11(3), 1671-1680. [340237234_Premarital_Genetic_Counseling_Knowledge_of_Young_Adults_in_Federal_College_of_Agriculture_Akure_Ondo_State_Nigeria](https://doi.org/10.340237234_Premarital_Genetic_Counseling_Knowledge_of_Young_Adults_in_Federal_College_of_Agriculture_Akure_Ondo_State_Nigeria)
- Kabbash, I. A., Attalla, A. O., & Atlam, S. A. E. (2019). Perception of Importance of Premarital Counseling among Medical Students of Tanta University, Egypt. *Egyptian Journal of Community Medicine*, 37(2), 66-75. DOI: [10.21608/EJCM.2019.30917](https://doi.org/10.21608/EJCM.2019.30917)
- Kazim, S. M., & Rafique, R. (2021). Predictors of marital satisfaction in individualistic and collectivist cultures: A mini-review. *Journal of Research in Psychology*, 3(1), 55-67. <https://doi.org/10.31580/jrp.v3i1.1958>
- Kepler, A. (2015). Marital Satisfaction: The Impact of Premarital and Couples Counseling. Retrieved from Sophia, the St. Catherine University repository website: https://sophia.stkate.edu/msw_papers/474

- Khaleghinejad, K., Abbaspour, Z., Afshari, P., Attari, Y., & Rasekh, A. (2009). Educational Needs in Premarital Counseling: Viewpoints of Couples Referring to Health Care Centers in Mashhad. *Iranian Journal of Medical Education*, 8 (2),247-253. <http://ijme.mui.ac.ir/article-1-855-en.html>. [Persian]
- Lichter, D. T., Michelmore, K., Turner, R. N., & Sassler, S. (2016). Pathways to a stable union? Pregnancy and childbearing among cohabiting and married couples. *Population Research and Policy Review*, 35(3), 377-399. DOI:<https://doi.org/10.1007/s11113-016-9392-2>
- Pashib, M., Seyyed Moharrami, I., Mohammadi, S., & Tatari, M. (2017). The effect of premarital Counseling on marriage expectation among students of the University of Medical Sciences. *Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences*, 4 (4):10-15. [Persian] https://jms.thums.ac.ir/browse.php?a_id=407&sid=1&slc_lang=en
- Pourmarzi, D., Rimaz, S., Merghati Khoii, E. A., & Razi, M. (2013). Comparative survey of youth educational needs for mental health promotion in marital life in two stages before and after marriage. *RJMS*,19 (104),67-76. <http://rjms.iums.ac.ir/article-1-2390-en.html>. [Persian]
- Richardson, B. (2017). *‘Amore marital: Advice on Love and Marriage in the Second Half of the Cinquecento*. In *Women in Italian Renaissance Culture and Society*, pp. 194-208. Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781351199070-12/amore-maritale-advice-love-marriage-second-half-cinquecento-brian-richardson>
- Salley, S. D. (2022). *Premarital Counseling and Christianity: A Composition of Couples Intuition and Understanding as it Relates to Marital Satisfaction*. A Dissertation Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree, Doctor of Education. <https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4414&context=doctoral>
- Saqquezi, A., YazdaniEsfidvajani, H., & Nasr, S. (2020). The Role of Marriage Expectations in Predicting Desire for Marriage in Girl Students Experiencing Relationship with the Opposite Sex. *Rooyesh*, 9 (9),131-138. <http://frooyesh.ir/article-1-2127-en.html>. [Persian]
- Schoenfeld, E. A., Loving, T. J., Pope, M. T., Huston, T. L., & Štulhofer, A. (2017). Does sex matter? Examining the connections between spouses' nonsexual behaviors, sexual frequency, sexual satisfaction, and marital satisfaction. *Archives of sexual behavior*, 46(2), 489-501. DOI: [10.1007/s10508-015-0672-4](https://doi.org/10.1007/s10508-015-0672-4)

- Seligman, S. (2002). Authentic happiness: using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment. Translate by Tbrizi, M., Karimi, R., Nilufari, A. (2017). Tehran: Danjeh. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27775412/>
- Silliman, B., & Schumm, W.R. (1995). Client interests in premarital counseling: a further analysis. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 21(1),43-56. doi: [10.1080/00926239508405971](https://doi.org/10.1080/00926239508405971).
- Skurtu, A. (2016). Pre-marital Counseling: A Guide for Clinicians. Routledge. <https://www.amazon.com/Pre-Marital-Counseling-Angela-Skurtu/dp/1138828777>
- Stanley, S.M., Amato, P.R., Johnson, C.A., & Markman, H.J. (2006). Premarital education, marital quality, and marital stability: findings from a large, random household survey. *Journal of Family Psychology*, 20(1),117-26. doi: [10.1037/0893-3200.20.1.117](https://doi.org/10.1037/0893-3200.20.1.117).
- Svendsen, G.A. (2011). How does the fictional TV marriage influence a young adult's perceptions of marriage? A Thesis Presented to the School of Communication and the Faculty of the Graduate College University of Nebraska, In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Master of the Arts University of Nebraska at Omaha. <https://digitalcommons.unomaha.edu/>
- Titus, S. (1980). A Function of Friendship: Social Comparisons as a Frame of Reference for Marriage. *Human Relations*, 33(6),409-431. DOI:[10.1177/001872678003300605](https://doi.org/10.1177/001872678003300605)
- Wang, Y., Hunt, K., Nazareth, I., Freemantle, N., & Petersen, I. (2013). Do men consult less than women? An analysis of routinely collected UK general practice data. *BMJ Open*, 3, e003320. doi:[10.1136/ bmjopen-2013-003320](https://doi.org/10.1136/bmjopen-2013-003320)
- Williamson, H.C., Hammett, J.F., Ross, J.M., Karney, B.R., & Bradbury, T.N. (2018). Premarital education and later relationship help-seeking. *Journal of Family Psychology*, 32(2),276-281. doi: [10.1037/fam0000383](https://doi.org/10.1037/fam0000383).

